

A komposzthalomban leggyakrabban megfigyelhet rendellenességek, azok okai és kezelésük.

A komposzthalom Ennek oka: Mit tehetünk: állapot:

Túl száraz:
- korhadás leáll
- szürke gombásodás

A saját felmelegedés vagy a száraz idő miatt sok víz párologt el, a mikroorganizmusok tevékenysége leállt.

Célszerű átrakni, átforgatni és benedvesíteni, esetleg friss nedves anyagot hozzákeverni.

Túl nedves:
- kellemetlen rothadó szag
- barnásfekete szín

Oxigénhiány. Hosszú és zúzott, vagy túl sok szerkezet nélküli anyag (f nyeresedék, konyhai hulladék) illetve kevés szerkezet-stabil anyag.

Tanácsolt átrakni, a száraz anyagot (fanyesedéket, szalmát, száraz levelet) tegyük bele. Ha lehetséges száraz komposztot keverjünk hozzá.

A korhadás elhúzódik:
- általában száraz
- az ászkák fészekszerűen jelennek meg

A fás anyag aránya túl nagy a komposztban.

Javasolt átrakni, és f nyeresedéket, konyhai hulladékot hozzákeverni. A nagyobb darabokat fel kell aprítani.

Rothadó szag:
- túl nedves, ragadós

Oxigénhiány. Túl sok a szerkezetszegény (nitrogénben gazdag) friss hulladék.

Jól fel kell lazítani, összekeverni és átrakni. Illetve ugyanúgy kell eljárni, mint a túl nedves esetben.

Muslincák megjelenése

Nedves, cukortartalmú hulladék van a komposzt tetején (pl.: romlott gyümölcs).

A friss hulladékot lazán bele kell keverni a halomba, és levegőztetésre van szükség. Kerti földdel vékonyan takarjuk be.

Ne feledjük: A komposztot rendszeresen ellenőrizni kell!

A komposzt felhasználása

A friss, 4-6 hónapos komposzt nagyon gyorsan hat, de csak a talaj felszínén használható, pl. bogycsok, fák, cserjék, veteményesek szi betakarására. Pázsit, valamint földkeverékek számára alkalmatlan.

Az érett 8-12 hónapos komposzt lassan hat, kiváló talajjavító tulajdonságokkal rendelkezik és földdel egyenletesen összekeverve fontos alapanyaga a cserjék- és balkonnövények, valamint a veteményesek földjének. Rostálás után valamennyi növénykultúra számára felhasználható.

A komposztálás szabályai

- az alapanyagok lehet leg 5 cm-nél kisebb méretűek legyenek
- jó oxigénellátás
- optimális nedvességtartalom
- megfelelő tápanyagtartalom (C/N arány)
- minél többféle alapanyag használata
- a gyorsabb érés érdekében a komposzthalmot 6-8 hetente keverjük össze
- a komposzthalom ellenőrzése, a hibák javítása

További információ:
www.komposztalj.hu

Kiadta:
Környezeti Tanácsadó Irodák Hálózata
80/269-446, kothalo@zpok.hu
www.kothalo.hu

Környezetbarát újrapapírra nyomva.

A kiadvány megjelentetését a környezetvédelmi és vízügyi előirányzat támogatta.

A komposzt tulajdonképpen mesterséges humusz, ami a növények számára nélkülözhetetlen tápanyagokat tartalmaz.

9.

Hulladék- csökkentés komposztálással

Környezeti Tanácsadó Irodák Hálózata
(KÖTHÁLÓ)

www.kothalo.hu

2007

A komposztálás célja:

- a hulladékmennyiség csökkentése (Hazánkban egy átlagos állampolgár évente körülbelül 300 kg hulladékot termel. Ennek kb. 30%-a olyan szerves anyag, amely komposztálható.)
- a talaj javítása; a háztartásban, a kerti munkák során keletkező szerves eredetű hulladékokban lévő tápanyagok visszajuttatása

Miért jó a talajnak a komposzt?

- a komposztban lévő humuszanyagokban a tápanyagok olyan formában vannak jelen, hogy azt a növények könnyen fel tudják venni
- javul a talaj szerkezete, ami segíti a levegő zését
- sötét színe segíti a talaj felmelegedését
- vízmegkötő képessége következtében javul a talaj vízháztartása
- a talaj biológiai aktivitása

Mi kerülhet a komposztálóba?

- **a konyhából és a háztartásból:** a zöldség- és gyümölcs hulladékok, tojáshéj, kávé- és teazacc, hervadt virág, szobanövények elszáradt levelei, virágföld, fahamu (max. 2-3 kg/m²), növényevő kisállatok ürüléke a forgácsalommal együtt,
- **kis mennyiségben, jól feldarabolva:** toll, szőr, papír (selyem, selyempapír, tojásdoboz, újságpapír nem!) gyapjú-, pamut és lenvászon,
- **a kertből:** levágott fű, kerti gyomok (virágzás előtt), falevél, szalma, összeaprított ágak, gallyak, elszáradt (nem beteg) növény, palánták, lehullott gyümölcsök, faforgács, fűrészpor.

Mi nem kerülhet a komposztálóba?

- festék-, lakk-, olaj- és zsírmaradék,
- szintetikus, illetve nem lebomló anyagok (műanyag, üveg, cserép, fémek),
- ételmaradék, hús, csont (bár ezek lebomlanak - nem kerüljenek a komposztálóba a kóbor állatok, rágcsálók és a fertőzést terjesztő legyek miatt),
- fertőző, beteg növények,
- húsevő állatok alól származó alom - szintén a fertőzés veszélye miatt,
- veszélyes, magas nehézfém tartalmú anyagok pl.: nagy forgalmú utak melletti növényi hulladék (fű, falevél, stb.), elem, akkumulátorok, porszívó gyűjtőzsákja.

A komposztálás folyamatának feltételei

Oxigénellátás

A komposztálás alapja a jó oxigénellátás. Ha a nyersanyag levegőtlené válik, nemkívánatos baktériumok szaporodnak el benne, melyek tevékenysége folytán a komposzt biológiai, rothadó masszává válik. Ezért fontos a levegő tárolóhely biztosítása és a lazító anyagok (szalma, ágnyesedék) bekeverése.

Nedvességtartalom

A komposztalmot ne rakjuk gödörbe. Lehetőleg árnyékos, jó vízelvezetésű helyet keressünk számára.

A víz is igen fontos tényező. Ha kevés a nedvesség, akkor a mikroorganizmusok szaporodása megáll, a lebomlás nem indul be vagy abbamarad. Ha túl sok a víz, akkor kiszorítja a részecskék közötti térbe a levegőt, és nem lesz elegendő oxigén a rendszerben. A szerves anyagok bomlása rothadássá alakul, ezt a kellemetlen szag jelzi.

A nedvességtartalom egyszerre megállapítható a marokpróbával.

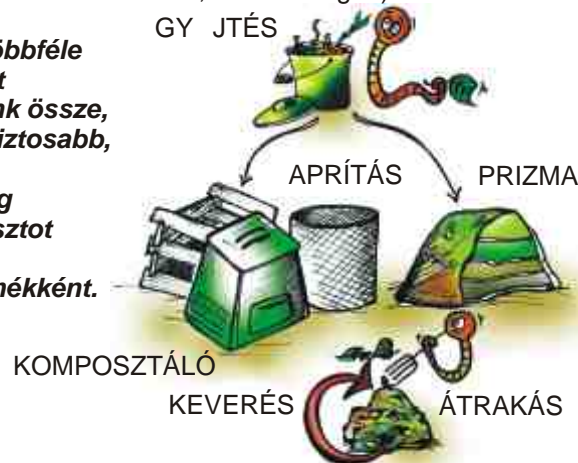
Vegyünk a kezünkbe egy maréknyi komposztot:

- ha összenyomva vizet tudunk kipréselni belőle, túl nedves
- ha az anyag szárazon pereg, akkor túl száraz
- ha összenyomáskor gyengén összetapad, akkor ideális a nedvességtartalma

Megfelelő tápanyagtartalom (C/N arány)

A mikroorganizmusok jó életmódjához megfelelő mennyiségű szénre és nitrogénre van szükség. (ideális, ha a szén 25-30-szor több, mint a nitrogén)

Minél többféle anyagot keverünk össze, annál biztosabb, hogy jó minőségű komposztot kapunk végeredményként.

A komposztálás lépései

1. Gyűjtés

Konyhai zöldhulladékaink gyűjtéséhez használjunk egy megfelelő nagyságú tárolóedényt, lehet legfeljebb, amit nyáron ajánlatos naponta, télen hetente a komposztálóba üríteni.

2. Aprítás

A gyorsabb lebomlás érdekében ajánlatos a komposztálóba kerülő anyagokat 5 cm-nél kisebb darabokra aprítani.

3. A komposztáló feltöltése

A komposztáló aljára tegyünk valamilyen durva anyagot, pl. faaprítékot, hogy a levegő zését alulról biztosítsuk. Erre, ha van kész komposztunk rakjunk bele egy keveset a folyamat gyorsabb beindításához. Erre rétegezzük a konyhából és a kertből kikerülő különböző fajtájú szerves hulladékokat. Zöldebb, nedvesebb, nitrogénben gazdagabb hulladékokra fásabb, szárazabb, tehát szénben gazdagabb anyagokat rétegezzünk.

A rétegek közé adhatunk adalékanyagokat (földet, kizetlisztet, vagy szilikátásványokat: zeolitok, riolit-tufa), melyek javítják a komposzt minőségét, továbbá megkötik a helytelen kezelés miatt keletkező kellemetlen szagú gázokat is. Savanyú talajoknál jó talajjavító a mészkő, a márga és a dolomit töltő formában. Gipszet használhatunk szikes talajoknál, mert semlegesítik a lúgosságot. A komposztálásnál nincs szükség különleges serkentő anyagra, mivel földdel, illetve nem teljesen érett komposzttal ugyanolyan jól beindíthatjuk a folyamatot.

4. Keverés

Komposztkészítésnél fontos a keverés és az átrakás! A bomlási folyamat első szakaszának végén (5-6. hét) keverjük ismét jól össze a komposzthalmunkat. Hogy jobb minőségű komposztot kapjunk, a keverést 6-8 hetente ismételjük. A keverések alkalmával a marokpróbával tudjuk ellenőrizni, és szükség esetén beállítani a nedvességtartalmat.

